

Val '94

Teir kallaðu tað sosialistiska øvundsjúku

— tá javnaðarflokkurin royndi at tálma yvirnýtsluni í áttatiárunum

At Føroyar eru í størstu kreppu í nýggjari tíð merkir hvørt mansbarn, sum búleikast á hesum klettum.

Flest øll mugu halda sum eg, at nakrar av høvuðsorðum eru svikjandi rávortilfingir og fallandi prísir á heimsmarknaðinum fyri útflutningi av fiskavørum.

Ein triðja orsök er tann stóra privata uttanlandsskuldin, sum vit drógu upp á okkum í 80'unum.

Nógv tann størsti partin av hesari skuld yvirtók landskassin, tá bankarnir

fóru á húsangang. Hetta kom at hava tað við sær, at føroyingar fingur verðsins hægsta skattatryst, og drepur hetta allan fløguhug í hesum landi.

Her kann eg sum javnaðarmaður ikki lata vera við at vísa á, hvussu javnaðarflokkurin hevur barst fyri at fáa Landsbankan settan á stovn. At Landsbankin ikki virkaði í 80'unum síggja vit best í dag.

Í dag eru fleiri røddir frammi, sum rópa upp um upplýring, hevnd og dóm við meira. Eg kenni nakrar

av hesum røddum aftur, tá tað miðskeiðis í 80'unum varð gjørt ein roynd at fáa hildið eitt sindur aftur, varð hetta skírt sosialistisk øvundsjúka, og tað, sum verri er.

Kæru veljarar, tí eiga eisini at minnst til, at tað er bara ein flokkur og hansara fyrrverandi leiðari, sum stendur fram í dag og sigur, at vit hava gjørt mistøk. Tað er javnaðarflokkurin, allir hinir flokkarnir vaska hendur í dag sum ein kendur maður gjørdi á sinni.

Rætt er tað, at javnaðar-

Jógvan Páll Poulsen, valevni javnaðarflokksins í Norðuroygggjum

Brúkarin skal hava eina so góða almenna tænastu sum gjørligt

— Almenna tænastan kann gerast enn smidligari, men toli ikki fleiri skerjingar

Borgarligu flokkarnir hava altíð fært fram, at almenna fyrisingin er ov stór og ov dýr, og at partar av henni eru heilt óneyðugir.

Okkurt valevni fólka-flokksins hevur sagt, at ein tann størsta orsøkin til kreppuna er stóra og óneyðuga umsitingin. Kundi hugsað mær, at sama valevni setti navn á hvør funk-tión ella hvør stovnur tað er í umsitingini, sum er so óneyðugur. Bara almenna umsitingin verður skerd, so eru nærum allir trupulleikar loystir. Loyvi mær í hesum sambandi at sitera formannin í Starvsmannafelagum, sum í lesarabrevi í Dimmu 24. juni sigur. Citat: »At vinnan so er farin fyri bakka av dugnaløysi, ikki av vinnulívsspekulantum, eigur almenna umsitingin og tey starvsfólk, ið har eru, ikki at lastast fyri«. citat endað.

Sjálvandi skal umsitingin effektiviserast, soleiðis at sum mest fæst burtur úr við tí tilfingi, vit hava í dag, og at brúkarin fær so góða tænastu sum gjørligt.

Vit skulu her heldur leggja fleiri uppgávur saman, soleiðis at rakstrarútreiðslurnar gerast minni, m.a. færri avgreiðslur, færri leiðarar, færri teldukervi. Við hesum gerst umsitingin eisini meira smidlig og einfald fyri einstaka brúkarin og gerst betur fýr fyri at veita eina góða tænastu.

Javnaðarflokkurin hevur og fer framhaldandi at arbeiða fyri at almenna umsitingin verður rikin so rationelt og biliga sum gjørligt, og at hon alla tíðina kemur at verða broytt, soleiðis at brúkarin fær sum mest burtur úr og fær eina góða tænastu. Nevnast kann at í hesum valseiðinum er longu nógv gjørt á hesum øki. Stovnar sum natúrliga

hoyra saman eru t.d. samskipaðir undir Almanna-stovuni. Hetta við tí fyrri eyga at fáa eina so einfalda og líðiliga skipan sum gjørligt á hesum øki, sum ofta fyri brúkarin hevur kenst sum ein rein jungla at koma íggjøgnum. Enn er ikki komið á mál á hesum øki, men javnaðarflokkurin fer at arbeiða víðari við hesum broytingum.

Lítil meining er í bara at skerja burtur tað, sum longu er uppbýgt.

Heldur skulu vit hyggja at innihaldinum og spyrja okkum sjálv, hvat tað er fyri ein umsiting, vit ynskja og hvørjar uppgávur hon skal loysa.

Ongin ivi er um at hon í dag er ov lítið gjøgnumskygd, og kunnu tí avgerðir eisini tykjast at vera ov tilvildarligar. Arbeitt eigur at verða fram ímóti at hjá øllum skal vera lætt at vita hví eitt mál og viðgerðin av tí

liggur júst har tað er, og somuleiðis skal gerast meira greitt og einfalt, hvar ábyrgdin av tí einstaka málsokinum liggur.

Møguleikarnir og hættnir eru nógvir at gera hetta uppá, men fyrsta treytin er ein politiskur vilji til at loysa hetta á skalabesta hátt.

Veljarin skal ikki vera í iva um at javnaðarflokkurin vil framhaldandi arbeiða fyri at fáa eina so effektiva, einfalda og biliga umsiting sum gjørligt, og at við tí høvuðsendamáli, at brúkarin fær ta tænastu, hann hevur rætt til í einum demokratiskum landi. Fyrisingin skal vera eitt amboð hjá demokratinum og ikki ein forðan fyri demokratinum.

Nógv er longu spart á almenna økinum, kanska ov nógv onkunstaðni, tí fleiri stovnar eru í dag ovbyrjaðir av arbeiði. So meira enn neyðugt er nú enn nakrantíð at fáa almenna økið at fun-

Greitt talað:

Kvoturnar verja húkin

Vóru kvotaskipanin og tey trolfrið økini ikki komin, var eingin framtíð hjá línu- og snellubátunum.

Tað sá svart út, trolarnir fingur alt, bæði fisk, figging og sanering. Fleiri ivaðust ikki, at útróðrarflotin kom ikki at klára kappingina.

Í 1993 kom tó vend í, samgongan broytti politikk frá at verja fiskastovnin við at friða smá øki, til at siga: yvirhøvur er tað húkurin, sum fiskar á grunnum vatni, meðan trolbátur skal á djúpri vatni, eftir kongafiski o.s.

Ikki heilt gjøgnumført enn, men fyra stór øki eru friðað. Hetta er ein ógvuliga stór broyting, sum má

og skal gjøgnumførast fyri allan landgrunnin.

Kvotaskipanin royndist yvirhøvur væl fyri húkaflotan, tó mugu onkrar broytingar gerast.

Fyri bátar undir 20 tons var ongan tíð ætlanin at allir bátar skuldu fiska av felagskvotuni. Nei, teir sum vóru útróðarmenn burturav, tvs. fingur fløgustuðul, dagstúdnin o.a., skuldu eiga kvotuna. Teir, sum bert onkun tíð rógva út, tvs. stuttleikafiskarnir, áttu bert 2% av kvotuni. Henda regla má kunngerast skjótast gjørligt.

At trolbátar á landleiðini eisini hava fiskað av hesi kvotu, má og skal steðgast. Teir skulu fiska flatfisk og einki annað.

Skræðuleyst, beinfrítt kríggj

At sleppa at selja ta líðnu vørna til kundan, er endamálið í øllum ídnaðarlondum.

Tað eru nógv, sum geva fiskafyrking skyldina fyri at einki arbeiði er í bygd teirra nú.

Hetta er bert hálvur sannleiki, tí fiskavirking hevur ábyrgdina av, í hvørjum bygðum, virkini eru opin, men ikki av hvussu nógv eru opin.

Tað fyrra, við hvørjum bygðum flakavirkini eru opin, er ein ógvuliga eymsur spurningur. Tað eru bygdir, sum hava verið fyrstar við flakavirkjum, sum nú liggja deyðar.

Hví vit, spyrja tey?

Fleiri politikarar vilja

vera við, at politikarar í nevndini verja og røkja síni áhugamál. Er hetta rætt, so eru teir ikki verdugir at umboða nakran, hvørki á tingi ella aðrastaðni. Men skudu verið sendir har piparið grø, sum Edmund Joensen plagar at taka til.

Hin spurningin loysa vit bert við samráðingum við ES, har okkara krav um rættin til at arbeiða allan fisk, má fáast íggjøgnum. Tað er gongd komin á samráðingarnar nú, so vónandi fæst ein skjót loysn. Tí virkini hava vit, fólk ið er gott og fiskurin svimur framvið.

At fara upp í ES er ikki loysnin, tí tá sleppa vit hvørki at arbeiða, ei heldur at fiska sjálvir.

Javnaðarvaleyvni í Eysturoy

gera betur á besta hátt, men hetta gerst ikki við fleiri skerjingum.

Elspa Olsen, valevni javnaðarflokksins í Suðurstreymoy